

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 427 став (1) и член 438 алинеја 9, а во врска со член 291 став (6) од Законот за финансиски инструменти (Службен весник на Република Северна Македонија бр. 66/2024), Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија на седницата оджана на ден 10.9.2025 година, донесе

ПРАВИЛНИК¹ ЗА ВИДОВИТЕ НА ВИСОКОЛИКВИДНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ ВО КОИ ОВЛАСТЕН ДЕПОЗИТАР МОЖЕ ДА ГИ ВЛОЖУВА СВОИТЕ СРЕДСТВА

Член 1

Со овој Правилник поблиску се уредува:

- видовите на финансиски инструменти кои можат да бидат високоликвидни во кои овластен депозитар може да ги вложува своите средства и
- времетраењето на продажбата на високоликвидните финансиските инструменти со цел правична распределба на паричните средства и финансиските инструменти при нивното вложување од страна на овластениот депозитар.

Член 2

(1) Овластениот депозитар може своите средства да ги вложува единствено во парични депозити и високоликвидни финансиски инструменти со минимален кредитен и пазарен ризик.

(2) Депозитарот е должен да обезбеди правична распространетост на паричните средства и високоликвидните финансиските инструменти при нивното вложување во банки (кредитни институции) со соодветно одобрение за работа или во депозитари кои имаат соодветно одобрение за работа.

Член 3

(1) Со цел исполнување на условите од член 2 став (1) на овој Правилник депозитарот може да вложува во финансиски инструменти кои се високоликвидни со минимален кредитен и пазарен ризик кои се должнички инструменти и кои ги исполнуваат следните критериуми:

1. ги издала или за нив гарантира

-држава;

-централна банка;

-европски инструмент за финансиска стабилност или европски механизам за стабилност.

2. овластениот депозитар може да докаже дека финансиските инструменти имаат низок кредитен и пазарен ризик откако ќе направи интерна проценка;

Со овој Правилник се врши усогласување со:

- Делегираната уредба 2017/392 за дополна на директивата 909/2014 во поглед на регулаторните технички стандарди поврзани со одобрението за работа и надзорните и оперативните барања за депозитарите за хартии од вредност

3.се изразени во следните валути:

-во валута во која се врши порамнување на трансакциите во системот за порамнување на хартии од вредност со кој управува овластениот депозитар;

-во било која друга валута со чии ризици овластениот депозитар може да управува.

4.преносливи се, без регулаторни ограничувања и без побарувања од трета страна заради кои не е можна ликвидација;

5.за нив постои активен пазар за директна продажба;

6. постојат редовно и јавно достапни сигурни информации за цените на тие инструменти.

(2) За потребите на точка 2 од став (1) на овој член, при проценката, депозитарот треба да применува дефинирана и објективна методологија која не се заснова исклучиво на надворешни мислења и со која се земаат предвид ризиците кои настануваат по приемот на тргување на издавачот во одредена земја.

(3) По исклучок на став (1) на овој член деривативните финансиски инструменти се високо ликвидни финансиски инструменти со минимален кредитен и пазарен ризик ако се задоволени следните услови:

1.склучени се за потребите на заштита од валутен ризик кој настанува заради порамнување во повеќе валути во системот за порамнување на хартии од вредност со кои управува депозитарот или каматниот ризик кој може да влијае на имотот на депозитарот и во двата случаи се сметаат за договори за заштита од ризик во согласност со меѓународните сметководствени стандарди;

2.редовно се објавуваат сигурни податоци за цените за тие деривативни финансиски инструменти;

3.тие се склучуваат на одредено време кое е нужно за валутен или каматен ризик на кој депозитарот е изложен.

Прифатлива временска рамка за пристап до имотот

Член 4

(1)Депозитарот мора да има непосреден и безусловен пристап до паричните депозити.

(2)Депозитарот мора да има пристап до финансиските инструменти истиот работен ден кога е донесена одлука за ликвидација на финансикиот инструмент.

(3)За цели на исполнување на ставовите (1) и (2) депозитарот треба да воспостави правила со кои ќе обезбеди дека депозитарот може да пристапи до паричните депозити и до финансиските инструменти во роковите кои се во нив утврдени.

(4)Депозитарот е должен да ја извести Комисијата за секоја промена на тие правила и истиот е должен да ги усвои откако ќе добие потврда за тие промени.

Ограничување за концентрација на поединечни субјекти

Член 5

(1)Депозитарот е должен да ги чува своите средства во диверзифицирани кредитни институции или депозитари кои имаат одобрение за работа од друг надлежен орган со цел да остане во рамки на прифатливите ограничувања за концентрација.

(2)Прифатливите ограничувања за концентрација се утврдуваат врз основа на:

- 1.географската распределба на субјектите кај кои депозитарот ги чува своите средства;
- 2.зависниот однос кој, субјектот кој ги чува средствата или субјект од неговата група, можат да го имаат со депозитарот;
- 3.нивото на кредитниот ризик на субјектот кој ги чува средствата на депозитарот.

Член 6

Овој Правилник влегува во сила 8 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија, а ќе се применува со денот на почеток на примена на Законот за финансиски инструменти“.

Бр. 01-505/4
10 септември 2025 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Северна Македонија
Претседател,
м-р **Бујаре Абаз**, с.р.